

FOCUS · Ocupació i innovació: un binomi clau per a la recuperació del mercat de treball

L'economia espanyola va crear ocupació el 2014 per primera vegada des del 2007, i les xifres no van ser menors: l'augment del nombre d'ocupats va ser de 433.900 en total. Ara que la recuperació comença a agafar força al mercat laboral, és un bon moment per analitzar en quins sectors es crea ocupació. El fet que la recuperació econòmica sigui sostinguda i vigorosa depèn de si els sectors més innovadors van guanyant protagonisme.

Per mesurar el grau d'innovació dels diferents sectors, utilitzem l'Enquesta sobre Innovació a les Empreses de l'INE, que recull el percentatge d'empreses de cada sector que duen a terme innovació tecnològica (nous productes, processos i avanços tecnològics) i no tecnològica (millores en els mètodes de comercialització de productes o d'organització de les pràctiques de negoci).¹ Segons aquesta enquesta, els sectors amb empreses que realitzen més innovació tecnològica són també els que tenen empreses que presenten més innovació no tecnològica. S'observa, també, que el percentatge d'empreses que duen a terme innovació tecnològica als sectors industrials és superior al de les empreses del sector serveis, i que la diferència entre els dos sectors es redueix quan la innovació és no tecnològica. En qualsevol cas, atesa la forta correlació entre la innovació tecnològica i la no tecnològica, s'utilitza la mitjana per quantificar el grau d'innovació a cada sector.

L'ocupació neta a la indústria i als serveis va créixer en 409.600 persones el 2014.² Després de distribuir aquests nous llocs de treball en funció de la intensitat innovadora de cada sector, s'observa que la majoria es va aglutinar en els de baixa innovació (vegeu el primer gràfic). No obstant això, aquesta dada no ens hauria de sorprendre, ja que el 40% dels llocs de treball es concentren en aquest tipus de sectors. El sector serveis, per exemple, presenta una taxa d'innovació menor que la indústria i aglutina el 82% del total de treballadors considerats.

Per analitzar si la recuperació de l'ocupació deriva d'un major protagonisme dels sectors més innovadors, és imprescindible no centrar-se en les xifres en termes absoluts i posar el focus en la contribució a l'augment de l'ocupació de cada sector en relació amb el seu pes. Això és precisament el que es fa al segon gràfic, on s'observa que una part important de sectors d'innovació mitjana de la indústria va aportar més a la creació d'ocupació el 2014 del que els hauria correspost pel seu pes sobre el total de l'ocupació. En

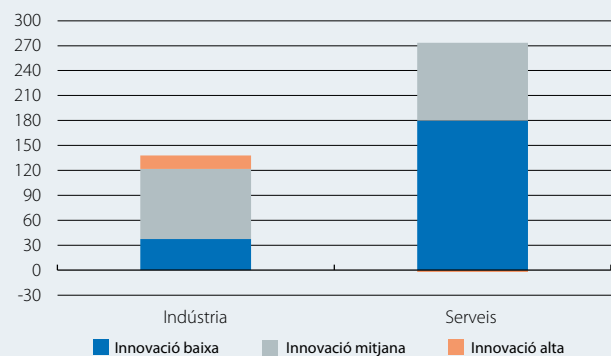
1. Una anàlisi més completa també hauria de tenir en compte la intensitat de la innovació que es fa a cada sector, però, atès que l'índex d'intensitat de la innovació mostra una alta correlació amb el percentatge d'empreses innovadores, els resultats són similars.
2. En les dades d'ocupació, s'exclou l'administració pública i l'educació per fer-la comparable amb els sectors disponibles a l'Enquesta sobre Innovació a les Empreses.

aquest sentit, destaca l'avanç de l'ocupació al sector de l'energia i de l'alimentació. Alguns sectors d'innovació alta a la indústria també van tenir una evolució excel·lent (vehICLES de motor, química, farmacèutica i petrolera), malgrat que no s'apreciï en el conjunt, ja que alguns sectors del mateix grup van destruir ocupació, com el del material elèctric. En canvi, les branques d'innovació mitjana i alta dels serveis van tenir un mal comportament, i van ser els sectors menys innovadors, no solament els relacionats amb el turisme, els que van aportar més a l'augment de l'ocupació.

En definitiva, malgrat que és cert que molts dels sectors que presenten elevades taxes d'innovació creen ocupació, encara no és un fenomen generalitzat. Perquè es consolidi l'esperançadora recuperació del mercat laboral, innovació i creació d'ocupació han d'avançar encara més juntes.

Creació d'ocupació neta el 2014 en funció de la intensitat innovadora del sector *

Variació anual (milers)

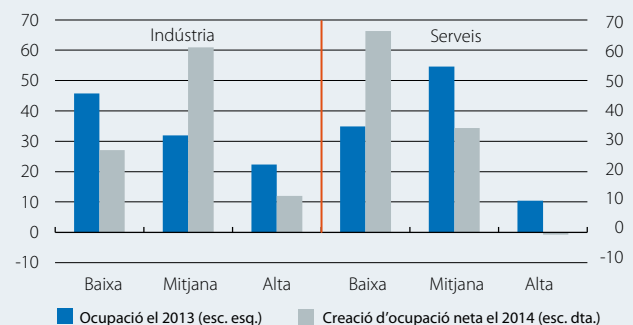
Nota: * Criteri per classificar la intensitat innovadora: s'ordenen tots els sectors de la indústria i dels serveis separatament de menys a més innovador i es pren com a valor de tall per als tres grups el percentil 1/3 i 2/3.

Font: "la Caixa" Research, a partir de dades de l'INE (enquesta sobre innovació de les empreses i enquesta de població activa).

Distribució de la creació d'ocupació neta en funció del sector i de la intensitat innovadora *

(% de l'ocupació total el 2013)

(% de l'ocupació neta total creada el 2014)

Nota: * Criteri per classificar la intensitat innovadora: s'ordenen tots els sectors de la indústria i dels serveis separatament de menys a més innovador i es pren com a valor de tall per als tres grups el percentil 1/3 i 2/3.

Font: "la Caixa" Research, a partir de dades de l'INE (enquesta sobre innovació de les empreses i enquesta de població activa).